СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 261. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 11-го листопаду 1941. No. 261. Jersey City, N. J., Tuesday, November 11, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ГИЛМАН ВЗИВАЄ ДО ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКІВ ТА БІЛЬШОЇ ВИДАТНОСТИ В ПРАЦІ

НЮ ЙОРК. — Сидней Гилман, один з директорів ОПМ, виступаючи з промовою на бенкеті, влаштованім робітничими організаціями в честь пані Е. Рузвелтової, заявив, що прийшов час, коли американці мусять покінчити зо страйками, а всі сили звернути на більшу видатність в праці. Стверджуючи право робітників на страйки, та взиваючи до співпраці юній, фабрикантів та держави, Гилман казав, що Америка не живе в ізольованому світі й це, що діється поза її границями, не остає без наслідків й впливів на американське життя. Цілі робітничого руху, демократії та краєвої оборони є одні, говорив директор ОПМ, і якщо на одному фронті ми не допишемо, то терпимо на всіх інших. Про пані Е. Рузвелт сказав, що вона є „символом нашої посвяти для демократії та того, що згідно з нашою вірою ми повинні боронити".

БІЛЬШЕ ПОЛУДНЕВО-АМЕРИКАНСЬКИХ ФІРМ НА „ЧОРНІЙ ЛІСТІ"

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив, що 519 дальших полудневo-американських фірм поставив американський уряд на „чорну лісту" за це, що вони проводять торговельні трансакції з державами „осі". Є це додаткова ліста до тих фірм та приватних підприємств, які вже були оголошені президентом Рузвелтом ще 17. липня ц. р.

ФИШ ПЕВНИЙ ЩОДО ГОЛОСІВ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ

ВАШИНГТОН. — Гемилтон Фиш, републиканський конґресмен з нюйорського стейту, заявив, що якщо ізоляціоністам вдасться притягнути 65 демократичних голосів, законопроект про зміну Невтральностевого Закону не перейде. Він висловив надію, що противникам цеї зміни вдасться притягнути ці голоси. Одначе речники офіційної політики в палаті послів є переконані, що вони перефорсують зміну того закону, але при великій та впертій боротьбі з опозицією.

ВОЄННІ МАТЕРІЯЛИ ПІШЛИ НА ОБОРОНУ АМЕРИКИ ЗАМІСЦЬ ДО ДЕРЖАВ „ОСІ"

ВАШИНГТОН. — Департамент скарбу подав до відома, що заморожeння капіталів держав „осі" уможливило американському урядови задержати велику масу цінних матеріялів, які були замовили тоталітарні держави в Америці. Між тими матеріялами знаходяться мідь, цинк, алюміній, матеріяли до конструкції кораблів, і пр. Закупно тих матеріялів доконували представники тоталітарних держав через американські банки. Разом з розпорядком про замороження фондів тих держав, заморожено рівнож і закуплені вже матеріяли.

„ЕВРОПЕЙСЬКІ ВІЙНИ НЕ Є НАШИМИ" — КАЖЕ КАППЕР

ВАШИНГТОН. — Артур Каппер, сенатор зо стейту Канзас, заявив, що европейські війни не є війнами американського народу. Тому Америка не повинна мішатися до европейської війни. Він твердив, що перша війна, до якої пігнали Америку шляхотний ентузіязм та страх перед кайзером, показалася наочно, за що тоді Европа воювала, бо за великодержавні інтереси та за світові ринки й кольонії. І хоч виграли демократії, Америка на цьому не зискала. Навпаки остання війна положила кінець европейським демократіям. Це саме означає европейська війна й тепер. На його думку Америка не буде в силі наложити, навіть силою, своєї волі народам Европи та Азії. А коли вже американський уряд хоче конечно війни з Німеччиною та її союзниками, тоді Конґрес повинен зарядити референдум та запитати весь американський нарід, чи він такої війни хоче.

АМЕРИКА ПОСИЛАЄ АНГЛІЇ 400 ЛІТАКІВ МІСЯЧНО

ВАШИНГТОН. — Полк. Гартнел подає, що Америка посилає місячно 400 літаків до Англії. Знова Англія має посилати 200 літаків тижнево до большевицької армії. Ці відомости подав полковник Гартнел в статті, видрукованій в журналі „Літання та Популярна Авіяція". В статті одначе не подав автор тих жерел, на основі яких він дає ці числа.

ПОЛЯКИ СВЯТКУЮТЬ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

НЮ ЙОРК. Заходом польських нюйорських організацій відбулася в минулу неділю святочна академія в Менгатен Сентер з нагоди річниці (11. листопада) польської держави. На академії виступив як головний промовець Ян Станьчик, міністер праці та соціяльного обезпечення польського уряду в Лондоні, а зараз польський делегат на конференцію Міжнародньої Організації Праці, що відбувається в Ню Йорку. Промовляли теж польський амбасадор з Вашингтону Ян Цехановскі, британський делегат на конференцію МОП Ґібсон, чеський представник Ріве й інші.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ОГАЙО

ДОНКІРК (Огайо). — Дванадцять осіб згинуло на місці, а 44 було тяжко поранених, коли поспішний поїзд Шикаґо-Ню Йорк вискочив зо шин та розбився недалеко стації Донкірк. Покищо не устійнено причини катастрофи, але є здогад, що катастрофа наступила тоді, коли з-під льокомотиви вилетіла одна пара коліс. Ці колеса знайдено далеко від розбитого поїзду.

КОНЦЕРТ Р. ПРИДАТКЕВИЧА УВІНЧАВСЯ ПОВНИМ УСПІХОМ

Українське мистецтво зарепрезентовано гідно минулої неділі, дня 9. листопаду, в Ню Йорку, в Тавн Гол на Бродвею, на концерті, на якому виступав п. Роман Придаткивич як мистець-скрипак і композитор. Головна увага була зосередоточена на величавій сонаті на скрипку і піяно, найновішим творі п. Придаткевича, в якому виступав попри композитора знаменитий піяніст Паольо Ґаліко, що за свою мистецьку гру збирав побіч мистця-скрипака заслужені оплески і признання. Українське мистецтво було заступлене ще іншими композиціями п. Придаткевича, а далі творами таких українських композиторів як Т. Якименко, М. Гайворонський, В. Барвінський, М. Коляда. З тими композиціями знаменито гармонізував великий твір славного чеського композитора Антона Дворжака (Concerto A Minor), з якого повівало тою словянською мельодійністю, що так близька українській душі. Акомпаніятором до всіх тих творів був молодий міяніст Отто Ґрінбавм, що вивязувався зо свого завдання дуже добре. Артиста Придаткевича оплескувано за кожним виступом щиро й горячо, а при кінці заставлено його до кількох додатків. Численна публика, у великій частині не-українського походження, як видно було з оплесків і домагання наддатків, була рада, що мала нагоду почути перший раз на Бродвею ще й цей рід українського мистецтва, а заразом ще й побачити українського композитора, що працює тут на американській землі й виявляє неабиякий талант теж і на композиторському полі. Між публикою було видно многих, що мають добрі імена в музичному світі. А з українців прийшли ті, що дійсно дбають за поширення української культури і розуміють, як це багато тепер значить, коли виступаємо з українським мистецтвом з широкої арени. Були заступлені майже всі слої українського громадянства з Ню Йорку і околиці, що саме про такі цінности дбають. Але були теж гості й з дальших міст, як з Філядельфії, Бінггемптону, Шамокін й інших.

ЮНІЯ ЖІНОЧИХ КРАВЦІВ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ДАВАТИ ПОМІЧ МОСКОВСЬКОМУ КОМІТЕТОВІ

Знана юнія жіночих кравців, яка належить до КПО та головою якої є відомий робітничий провідник Давид Дубінський, відмовилася дати поміч Московському Допомоговому Комітетові, який збирає гроші на медичну допомогу Совєтському Союзови. Причиною тої відмови є це, що провідники юнії вірять, що в цьому московському комітеті заважують впливи комуністів, а юнія ставиться ворожо до комунізму. Дар в сумі $25,000 на закупно медичних ліків для СССР, передала юнія Дубінського до Американського Червоного Хреста, бо до цеї інституції юнія має повне довіря.

БРИТІЙЦІ ЗНИЩИЛИ ДВА ІТАЛІЙСЬКІ КОНВОЇ

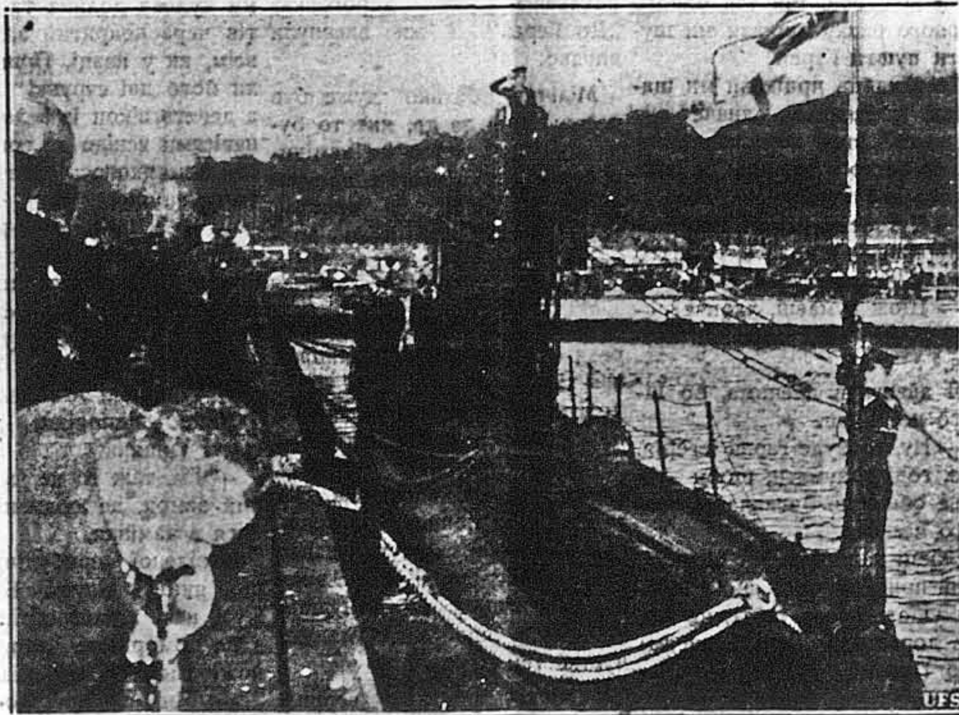
Британські воєнні кораблі напали на два італійські конвої на Середземнім морі і знищили їх до тла, не зазнавши при тім ніякої шкоди. В той спосіб вони знищили десять великих торговельних кораблів і один боєвий. А один боєвий ушкодили. При тій операції помагали їм літаки, вироблені в американських фабриках. Прем'єр Чорчіл, довідавшись про ту перемогу, вислав ґратуляційну депешу до команданта британських морських сил, що брали участь у нападі. Він сказав, що та перемога дуже важна, бо вона перешкоджує державам „осі" в доставі воєнних матеріялів до Північної Африки, де, після всяких розрахунків, держави „осі" захочуть вкороткі повести офензиву в напрямку долини Нілю. Зате в іншім місці британці втратили один боєвий корабель 1,500 тон, „Косак". Місця не подано.

НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ НІЧОГО НАДЗВИЧАЙНОГО

На московськім фронті совєтським військам вдається далі відбивати всі німецькі атаки, кажуть совєтські звідомлення. Біля Можайська впродовж чотирьох днів велись завзяті бої в яких совєтські війська знищили дві німецькі дивізії, що були висунулись вперед. В той спосіб залатано прорив, що його були зробили німці. Позатим біля довкола Москви далі ведуться, але німці не зробили жадних успіхів. На Криму, кажуть совєтські звідомлення, німці поступили дещо вперед. Коло Ростова позиції стоять на місци. Біля Ленінграду ведуться бої, в яких німців відкинено дещо взад.

НІМЦІ ЗАХОПИЛИ ЯЛТУ

Німецькі звідомлення не приносять ніяких новин з фронту біля Москви. Зате говорять, що ліквідація совєтських військ на Криму далі поступає вперед. Німці заняли місто Ялту, що лежить на полудневім ріжку Криму. Біля Ленінграду, кажуть німецькі звідомлення, совєтські війська в кількох місцях наступали на німецькі позиції.

ДЛЯ АНҐЛІЇ.—Анґлійський прапор вивішують на американськім підводнім човні, коли його передано британській фльоті Церемонія відбулася оноді в Ню Лондоні, в стейті Конектикот. Передання відбулося на основі закону „ленд-ліз". Човен був збудований у 1919. році. Рівночасно інший човен, зовсім подібний до цього, передано для польської фльоти.

НІМЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ СТАН НЕВИПОВІДЖЕНОЇ ВІЙНИ З АМЕРИКОЮ

БЕРЛІН. — Канцлер Гітлер виголосив через радіо промову, в якій сказав, що він дав приказ німецьким морським силам не стріляти першим на американські воєнні кораблі, тільки стріляти тоді, як американські кораблі перші зачеплять німецьку субмарину чи корабля. В другім випадку німецькі старшини мають обовязок стріляти і колиб не виконали цього обовязку, будуть поставлені під суд, говорив Гітлер. Водночас знов на адресу президента Рузвелта висказав чимало терпких завваг, закидаючи йому підюджування европейських країв до війни. Німецька преса у звязку з тою промовою стверджує, що приказ Рузвелта стріляти до німецьких субмарин і боєвих кораблів відразу, на вид, а приказ Гітлера стріляти, як лиш американський корабель зачепить німецького, означає фактично початок справжньої американсько-німецької війни на морі, хоч може офіційно невиповідженої.

ГЕРМАНІЗАЦІЯ І „УКРАЇНІЗАЦІЯ" МІСТА ЛЬВОВА.

БУДАПЕШТ. — Польські кола в Будапешті дістали вістку, що німці безустанно германізують і „українізують" Східну Галичину, зокрема Львів. Як ця „українізація" виглядає можна побачити з назвиск львівських вулиць, які німці попереміновували. Згадані польські кола подають, що німці в той спосіб позмінювали назви ріжних вулиць у Львові: Вулиця Леґіонів дістала назву — Музеумштрасе; вул. Чарнецького — Дістріктштрасе; вул. Сербська — Кроатенштрасе; вул. Токажевського — Вінерштрасе; вул. Собеського — Кенінґштрасе; вул. Яґельонська — Поліцштрасе; вул. Міцкевіча — Паркштрасе; вул. Кохановського — Байтештрасе; вул. Степана Баторого — Вермахтштрасе; вул. Сінкевича — Діхтерштрасе. Ці самі польські джерела далі говорять, що німці помагають українцям перебирати в їхні руки бувші польські торговельні підприємства. Та передовсім німці віддають українцям „владу" над поляками і жидами в той спосіб, що творять „українську міліцію". В цілій львівській окрузі, подають ті самі джерела, вже є затруднених 600 українських поліцаїв! В тім числі в самім Львові є 425 поліцаїв!! Команда тої „української поліції" знаходиться в руках якогось Владиміра Пітуляя.

НОВОЗДОБУТІ ПРОМИСЛОВІ ЗАВЕДЕННЯ ПІДУТЬ В НІМЕЦЬКІ РУКИ.

БЕРЛІН. — В німецьких фінансових ґазетах появилась згадка, що німецька влада зачне вкороткі продавати всі великі промислові підприємства, фабрики, копальні, вирібні електричної енергії, приватним німецьким компаніям. В той спосіб німці будуть рятувати свої державні фінанси і будуть покривати воєнні кошти. Ті фабрики в новоздобутих краях, зокрема в Україні, Білорусі й інших належачих передтим до Совєтів краях, були державною власністю і це з технічного боку облекшує німцям продажу. Бо це уважається „воєнною добичею". А що ті фабрики й інші підприємства є тепер поважно ушкоджені, то німецька влада буде їх продавати приватним німецьким підприємствам, які з одного боку дають німецькій владі гроші на дальше ведення війни, а з другого боку вони будуть направляти ті фабрики і робити їх працездатними.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ПОЛЯКІВ НА УКРАЇНУ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведські ґазети доносять, що німецька окупаційна влада почала масово виселювати поляків на Україну і Білорусь. Щомісяця німці приблизно виселюють по сто тисяч поляків в околиці Балти, Уманя, Чернигова і Могилева.

СТАЛІН ХОЧЕ СТРІНУТИСЬ З РУЗВЕЛТОМ.

КУЙБИШІВ. — Совєтський диктатор Йосиф Сталін висловив бажання побачитись з президентом Рузвелтом. Він дуже врадуваний, що Америка ухвалила дати Совєтам позичку на один біліон долярів. Те побачення, як говорять достовірні кола, не моглоб наступити вже в короткому часі, бо Сталін тепер занятий обороною Совєтів.

ПРИЗД АМБАСАДОРІВ ДО ВАШИНГТОНУ.

КУЙБИШІВ. — Новий совєтський амбасадор Літвінов до Вашинґтону і американський амбасадор Стайнгард в Куйбишеві, виїздять незадовго через Іран в дорогу до Америки. В політичних колах ґоворять, що з приїздом Літвінова до Америки в Вашинґтоні зайде певне оживлення в політиці. Літвінов має переконати Америку, що Совєти є в стані далі ставити опір німцям і вийти з цього конфлікту переможцями.

РОЗСТРІЛИ В ЧЕХАХ.

БЕРЛІН. — Німецькі власти розстріляли чергових 20 чехів за те, що вони у Відни займались саботажною роботою і підпалювали ріжні важні обекти. У звязку з тим президент чеського „протекторату", Гаха, виголосив промову до чехів, в якій їх закликав, щоб заперестали всіляких саботажів, бо тим вони тільки проливають непотрібно кров. Німці є безоглядні супроти власного народу, то вони не пощадять і чехів, говорив він. А ту безоглядність вони виявляють тому, бо перед ними величезні завдання, що матимуть далекосягле історичне значіння, а саме — перебудова Европи на зовсім інших засадах.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить всилати гроші лише на з. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Не За Демократію, А Проти України

Ми є свідками нової большевицької проти-української кампанії. Ведуть її, в першу чергу, ті самі червоні наймити україської породи, що то завжди нищили самостійні, народні, американсько-українські установи і часописи, чи тих наших громадських діячів, що не визнавали ніяких тоталітаризмів і диктатур і тому не піддавались теж і червоній московській диктатурі. Тихими спільниками тої кампанії є далі відома калюмніяторська шмата „Ди Авр". Крім цього є ще окремі типи, що з чийогось припоручення і за чиїсь фонди, не тільки що пускають між американців брехні про український визвольний рух, але навіть стараються шкодити наскрізь культурно-освітній праці американських українців, як от виданню „Історії України" М. Грушевського. Саме це останнє повинно вже цілковито розоблачити усіх тих, що ведуть того роду проти-українську кампанію. Бо щоб не говорити про Михайла Грушевського, а демократизму — відмовити йому не можна. Ціле його життя, вся його громадська і письменницька діяльність — це здійснювання демократичних принціпів, це протест проти насильства і поневолення. Грушевський це теж той, що не налякався німецьких штиків, а таки заложив урочистий протест проти німецького насилля при розвязанню Центральної Ради. Грушевський це ще й той, що всупереч порадам величезної більшости української політичної іміграції, таки вернув в Україну під Советами і намагався співпрацюватти з советською владою. Та це йому не вдавалось навіть на історично-научному полі. І ось таку людину „Ди Авр" називає „політичним інтригантом", а не вченим, а його „Історію України" клеймує як „проти-демократичну і проти-семітську". Такі брехні й провокації розсилають тепер до американських установ і професорів, що оцінили належно научну вартість історичних праць Грушевського й визнали за потрібне їх друкувати.

Вже те одно вказує наглядно, що ми тут маємо до діла з акцією, вправді в даному випадку безуспішною, але зверненою на те, щоб не допускати до цього, щоб американський світ пізнав правду про мучеництво українського народу, про тих, що Україну катували і розпинали. Іде далі про те, щоб американський нарід не пізнав, що український нарід має свою вікову історію, що його змагання до волі є природні, бо комусь залежить на тому щоб поширялась видумка про українство як „німецьку інтриґу", а поширенням такої видумки можнаб тепер українській справі якнайбільше пошкодити в англьо-саксонському світі. У тому ділі є ще теж частка роботи тих темних духів, що за пару центів і рідну маму продалиб. Та це вже інший бік справи. Тут хочемо тільки вказати на те, що ціла та згадана проти-українська кампанія, що прикриває себе обороною демократії й боротьбою з Гітлером чи нацизмом, не є акцією демократів, ні тих, яким іде про демократію. Це боротьба червоних аґентів з тими, що бажалиб поширити в Америці правду про Україну.

ТЕРПІННЯ ПРИЧИНОЮ ВІЙНИ — ЛЮДЯНІСТЬ ЛІКОМ

Недавно вийшла в Канаді дуже цікава книжка, в якій пишеться, що загальною **причиною війни буває людське терпіння, а ліком проти воєн є людяність.** Такої життєвої мудрости навчився з свого життєвого досвіду та книжної науки вислужений майор британської армії — **Г. Дж. Л. Стрендж,** що є тепер директором департаменту дорадної допомоги для фармерів Західньої Канади. Книжка майора Стренджа — це автобіографія. Називається "Never a dull moment" (по українськи: „Ні одної нудної хвилини"). Написав автор ту книжку за допомогою своєї дружини - письменниці — пані Кетлін Стрендж.

Розказує майор Стрендж своє життя - буття дуже займаюче, ясною та ядерною мовою. Родом він з шляхецької та вченої родини Стренджів, замешкалої в Лондоні. Міг би дослідити майор Стрендж свій рід аж до норманських лицарів-баронів. Та нам досить того, що знаємо, що його дідусь радив унукові набратися життєвої мудрости через подорожування по світі, а батько наукою в школі. А що батько помер, заки ще хлопець пішов до вищих шкіл, то здійснилось почасти бажання дідуся і батька. Геррі вже замолоду пішов до праці у фабриці зброї й там як челядник та слухаючи відповідних лекцій вивчився на практичного інжиніра - механіка. Та коли вибухла бурська війна в Африці, він негайно зголосився як доброволець до британської армії, де за кілька років набрався багато життєвого досвіду та дослужився всяких відзначень. Коли вернувся до Лондону, то там довго місця не загрів. За якийсь час бачимо його як пошукувача золота в північній Канаді — в Клондайку. Там ще більше набрався практичного життєвого досвіду. І з тим досвідом та двома тисячами долярів пустився був до Австралії на дальші пошукування за золотом, але спинився в Гонолюлю, де став за інжиніра, а згодом й управителем газовні. Там він й оженився та жив аж до вибуху світової війни в 1914. рці. Як вибухла війна, то він знову зголосився добровольцем до британської армії, де приділено його як офіцира до спеціяльної кадри, що занималася пізніше пусканням газу на ворога. У Франції так відзначився, що дістав відзначення власноручно від короля Британії. Так він і дослужився ранги майора. Коли раз присипала була його груба верства землі від вибуху бомб, то тільки прямо чудом врятувався. Врятувало його те, що кінчик його тростинки остався понад землею.... Вояки завважали рух тростинки й відкопали його. По видужанню підчас відпустки якийсь час працював і в міністерстві амуніції, де й познайомився з молоденькою та вродливою стенографкою, що стала його другою дружиною, бо перша померла, полишивши йому троє хлопчиків. По війні думав майор Стрендж повернутися до Гонолюлю, та лікар порадив, щоб ради здоровля став бодай начас фармером.

Десять літ фармерував майор Стрендж в околиці Фен в Алберті, в Канаді, де за кілька років виплекав таке поліпшене насіння для засіву, що його признано на збіжевій виставі в Шікаґо 1923-го року Збіжевим Королем Світа. Плекав він при допомозі своєї проворної дружини й поліпшені роди свиней, курей, тощо. І до чого взявся, то звичайно в тім ділі відзначався, поки його не покликано на директора департаменту дорадної допомоги фармерам. І вже й на тім полі так відзначився, що деяких його порад та способів випродукування збіжжя вживають й інші країни.

В останнім розділі книжки майор Стрендж згадує про теперішню війну. Саме з того приводу каже, що життєвий досвід і наука вказали йому, що найчастіше бувають війни через терпіння. Коли одні країни живуть в достатках, а в інших люди бідують, то недостатки викликають невдоволення й терпіння, а це веде до воєнних настроїв і війни. І не вірить майор Стрендж, що можна спокій на світі вдержати при помочі якихсь там Ліґ Націй. **Він вірить, що колиб усі народи світу навчилися людяности, то булоб на світі і менше бідування і не булоб тих ворогувань, що до війни доводять.** А нам здається, що якщоб так було та колиб укладачі будучого ладу на світі по війні руководилися почуттям людяности, то напевно й український нарід засів би у колі вольних народів — як рівний з рівними.

О. Івах, Винніпеґ.

Приповідки в нас дотепні, але розуму в головах небагато.

Б. Лепкий.

Справа Фінляндії

Секретар стейту Кордел Гол передав недавно представникови Фінляндії дипльоматичну ноту, якою загрозив Фінляндії, що коли вона не заперестане воєнних кроків супроти СССР, то стратить приязнь Америки.

Над тою справою у федеральнім конґресі відбулась довша дебата, в якій ріжні конґресмени висловлювали ріжні думки. Сенатор Р. А. Тефт з Огайо, заявив, що це неморально з боку Америки натискати на Фінляндію, щоб вона замирилась зо своїм відвічним ворогом Советами, які півтора року тому в так брутальний спосіб напали на Фінляндію і відобрали їй її найцінніші території. Тоді ціла Америка стояла по боці Фінляндії, ґазети писали похвальні статті на її адресу, а уряд давав їй позички та іншу поміч. Нині та сама Фінляндія, що бореться з тими самими Советами за відобрання тих самих територій, виглядає в очах американського уряду цілковито інакше. Тоді Америка заохочувала Фінляндію до боротьби, нині в різкий спосіб зneохочує її.

Подібні слова говорив сенатор Б. С. Клярк з Мізурі, який іронізував, що Америка перестерігає малу Фінляндію, щоб та не проковтнула часом російського медведя із його пащекою, закровавленою чужою кровю. В подібний спосіб висловлювався конґресмен С. Г. Гофман.

Зате сенатор Лестер Гил з Алабами обороняв політику уряду, зокрема ноту Кордела Гола. Він дослівно сказав:

„Злучені Держави Америки мали права сказати Фінляндії те, що моглоб охоронити життєві інтереси Америки. Більшість з нас, а бодай більшість в конґресі, а також я, думають, що більшість населення Америки вірить, що Німеччина творить собою небезпеку і загрозу Злученим Державам Америки. Ми бачимо, що Фінляндія нині бореться побіч Німеччини. Ми бачимо, що Фінляндія піддержує, спомагає та підсичує цю небезпеку, цю загрозу для Злучених Держав Америки".

Коли сенатор Тефт запитав сенатора Гила, чи Америка взяла від Сталіна запоруку, що він більше не буде атакувати Фінляндії, Гил отверто відповів: „Це глупе питання. Це не є річчю цього уряду домагатись якоїсь запоруки від Сталіна, що він задумує робити у відношенні до Фінляндії... Річчю цього уряду є наглядати і обороняти інтереси Злучених Держав Америки".

В той вам спосіб висказався також сенатор Дж. Лі з Оклагоми.

Той, хто далі шукає в міжнародній політиці якихось високих універсальних, гуманітарних засад, від тих слів затрясеться і скаже: „Це помилка. Це лиш політична фразеольоґія". Та бачимо, що натиск на Фінляндію з боку уряду таки зроблений, хоч Фінляндія далі є такою самою демократією, як тоді, та що далі бється з тим самим ворогом, що тоді і за ті самі справи, себто за зворот своїх територій і за забезпечення себе від подібних нападів. В першій фінській війні Америка, хоч морально і фінансово помагала Фінляндії, не могла забезпечити Фінляндії границь. Хіба можна тепер дивуватись Фінляндії, що вона користає з міжнароднього положення і пробує свою будуччину забезпечити своїми власними силами?

Ставлячи цей запит виключно в моральній площині, відповідь буде неґативна. Але, (як це в своїй простоті заявив конґресмен Гил і сенатор Лі), завданням цього уряду є наглядати і пильнувати інтересів свого краю. Коли ми подивимось на справу з цього другого боку, то побачимо, що секретар Кордел Гол мав рацію. Його американська нація видвигнула на те передове становище, щоб він пильнував інтересів нації. Пильнуючи тих інтересів, він тимсамим виконує високо моральну ролю.

Тому нема що попадати в святе обурення з приводу цього. Натомісць треба щераз собі добре усвідомити, що закордонною політикою всіх країв руководить не універсальна ідеалістична засада, не якась ідеольоґія, тільки інтерес. Нинішний воєнний світ поділений не на демократії і диктатури, тільки на захланні і менше захланні нації. В англьо-саксонськім бльоці, що зветься також „демократичним", є Сталін, а колись там був Метаксас. Зновуж в таборі Гітлера є Фінляндія, одна з „найчистіших демократій" на світі. Америка і Британія таврують тепер Фінляндію не за якийсь перехід до диктатури, тільки за участь у боротьбі по боці Німеччини, „найбільшого ворога" англьо - саксонських країв. Щобільше, на англьо-саксонський бік нині переїхали майже всі королі Европи. Ці монархи, що ще кількадесять літ тому були ідентифіковані демократичними течіями з деспотизмом, нині зідентифіковані з демократичним табором.

Проте твердження, що народи в Европі зажиють вільнішим життям, як переможе англьо-саксонський табор, не є зовсім позбавлене правди. Це станеться внаслідок певних побічних обставин. По цій війні, після всякої правдоподібности, мусить повстати в Европі якась одна стала сила, що нормуватиме відношення між емвропейськими народами. Коли виграє англьо-саксонський табор, він стане тою силою. Колиж виграє Німеччина, то вона буде нею. Але вигравши війну, вона піде своїм старим шляхом панування при помочі своєї фізичної сили. Вона своїм характером, числом і ґеополітичним положенням може це робити. Англьо-саксонський табор, беручи під увагу його характер і ґеополітичне положення, не зможе в Европі панувати при помочи своїх полків та фізичної сили, а мусітиме цю силу і політичну надбудову творити також з місцевих сил, залишаючи одначе провід у своїх руках. Ця друга система дасть европейським народам (може з певними винятками) кращу можливість природнього розвитку, більше коло політичних свобід і більшу можливість свобідної конкуренції поміж поодинокими народами.

Але, як сказано, це станеться не тому, що головною цілю котрогонебудь табору є запровадити якусь універсальну справедливсть на світі, а тільки тому, що в погоні за власними інтересами, по волі, чи неволі, одна чи друга сторона, мусить один із наведених двох ладів в Европі створити.

UFS

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ЗАВДАННЯМ.

Панна Оливія Пітерсон, директорка уряду здоровля в стейті Мінесота, що була недавно тому їменована Червоним Хрестом директоркою програми навчання пів міліона жінок про основи домашнього піклування, при умовинах краєвої оборони.

Коломан Міксат.

Шляхотське Гніздо

(1)

Хоч я взагалі шаную та люблю всіх моїх свояків і з усіми сходжуся з вдоволенням, то я найчастіше бував у Павла Ковача в долішній Мадярщині, хоча то десятий кіл у плоті. Алеж бо то в нього було так любо! Нічого там не хибувало, мав навіть три дочки, одна гарніша від одної, а крім того „добрі партії".

Склалося так, що саме як я там був на вакаціях, зайшов до дому молодий чоловік. Поворотний, гарний паничик. Він пив, їздив, грав у карти та підписувався двома придомками: Карло Борот на Бороті та Бінкаі, словом шляхотська дитина, лише цілувати. Чотири чи пять днів поскакав коло дівчат, а потім відважно пішов просто до мети, попросив руки найстаршої дочки Милиці.

— Бачу, що подобаєтеся собі — говорив батько — а що ви походите з доброї родини, не маю нічого проти подружжа Та передовсім...

— Прошу, слухаю.

— Рад би я знати, куди ви хочете завезти вашу жінку. Щоправда, не є звичай на Мадярщині гонити за майном, усеж не булоб мені дуже приємно, колиб дочка відійшла занадто далеко.

— Ну, воно не близько, пушта Ґерей, біля Кошиць.

— Йой! — заводив пан Павло. — Не маємо там ніяких свояків. Таж то майже на кінці світа! А як моя пташина відлетить, може не зможу побачити навіть гніздечка. Як ця місцевість називається?

— Ґерей.

— Я хотів би бодай знати, де її моґтиму шукати. І так мав би я тепер орудку в Кошицях.

— Мені булоб дуже приємно, колиб ви мене там відвідали.

— Ну, не кажу, коли не перешкодить мені осіння робота.

Так то дискретно обговорювала давно шляхта матримоніяльні відносини.

Не потребую хіба згадувати, що осіння робота не перешкодила виїхати. Старий взяв мене зі собою тай так одного гарного ранку виїхали ми шукати пушти Ґерей.

До Кошиць приїхали ми щасливо залізницею, одначе тут „дядько" став нетерпеливитися, бо ніхто з візників не знав нічого про пушту.

— Тут нема ніякої такої — говорили — а коли є, то ніхто з панів там не живе.

— Щож думаєш, хлопче? — спитав мене нахмарений Ковач.

Я здвигнув плечима, бо нічого не думав.

— Ну, то буде гарна історія. Таж годі подумати, щоби він мене обманув. Виглядав на такого чесного.

Вкінці надибали ми візника, який пригадав собі, що правобіч ушольського гостинця бачив дороговказ із написом: „До Ґерей".

Самособою, ми зараз узяли того візника. Він звався Петро Ленель і був дуже балакучий. Цілу дорогу не замикався йому рот ні на хвилиночку. По селах, якими ми переїздили, знав кожну хату, про господарів умів усе сказати щось цікавого. Вкінці, як ми вже пізнали довколичні відносини, показався нам дороговказ „До Ґерей" і ми звернули вправо.

Мілічин батько дуже був неспокійний за те, яке то буде те Ґерей. А що ми камінистою дорогою могли посуватися лише крок за кроком, тому нетерплячка його зростала.

Околиця, що окружала нас, була дуже гарна. Сріблисті березн її столітні дуби кидали нам тінь на дорогу, а з гущі долітав спів птахів. Правобіч, на невеличкім горбі сторчали звалища якогось будинку, скриті в гущі диких рож. Під горбом був покинутий млин, якого колеса мабуть давно вже не оберталися, бо вода пропала разом із минувшиною. Куди лише оком глянути пустка тай руїна.

На сухім буці, на вершку гори, повісив хтось якусь юбку. Може то були лише жарти, може ворог, який сплюндрував усю околицю, хотів полишити по собі якийсь знак, прапор.

— Глянь-но! — озвався нараз вуйко Павло. На скруті дороги отворилася перед нами чудова долина та заблестів червонокритий замок. Зовсім, як у казці. Прикрашували його дві стрункі вежечки, а девять вікон із зеленими занавісами ясніло до сонця. Ми спитали якогось пастуха що то за замок?

— Це? Це замок Боротів.

Врадуваний вуйко Павло кинув йому кілька шісток і звинно наче юнак зіскочив із воза. Та нам на стрічу не виходив ніхто.

— Гоп, гоп! А є там хто?

Нема відповіди. Довкола глуха тишина.

— Гм, таж то не зачарований замок, де люди перемінилися в каміння.

Із зіленої прибудівлі вийшов якийсь дідусь. Був у кожусі, наче в найгострішу зиму, а на поморщене лице кидав йому тінь зелений дашок.

— Чи пан Карло Борот дома?

— На жаль ні — відповів дідусь заікуючися.

— А деж до чорта — відповів йому вуйко, що вже зажурився — деж він?

— В бою біля Пісків, — видушив старий.

Ми глянули на себе здивовано. Аж тут нараз долетів до нас із гори якийсь жіночий голос:

— Прошу кричати!

Я обернувся, бо не знав, чому маємо кричати, та побачив на морві миленьку дівчину. Їла морвові ягоди.

— Пан резидент приглухуватий, треба до нього говорити дуже голосно.

— Шукаємо господаря дому.

— Пан буде біля вуліїв, зараз його закличу.

Наче кітка сповзла з дерева та пішла до Карла. Він дуже зрадів, що ми приїхали та просив нас дуже до хати. Коли резидент побачив, що сталося, підійшов до нас і став виправдуватися. Думав, що ми торговці збіжжа, тому сказав: На жаль ні. Потім здавалося йому, що питаємо його, де втратив слух, тому відповів Біля Пісків.

А Карло закидав нас тисячами питань. Що чувати з Міліцою? Чи не казала переказати йому чого? Чи найшла медалик, що його тоді загубила? Чи Каро та канарок іще живуть?

Підчас того вимерлий замок оживав чудово. Відчинялися двері, дзвонили тарілки, з усіх кутів виходила служба в лібериї, наче вичаровані з повітря.

Вуйко Ковач одушевлявся. Пишна вечеря, родинне срібло, дороге столове білля з гаптованими гербами Боротів.

— Гарна, дуже гарна посілість — сказав по вечері з захватом.

— Так, — відповів Карло скромно — шкода лише, що вона так на кінці світа.

— Де там! — скрикнув старий. — Все разом кілька кроків. Крім того це здорове повітря, сам раз для Міліци.

— Повітря щоправда добре, та щож, коли нема товариства. Ніхто зі шляхти не живе тут невподалеки.

— Дурниця. Бодай не буде сплетень. Таж буде вас двоє, ...аґа, як називається...

— Мартин Антощ.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Чи треба нам окружних зборів?

В неділю 2. листопаду відбулись у Філядельфії наради урядників і делеґатів відділів У. Н. Союзу філядельфійської округи. На зборах був приявний головний секретар, п. Д. Галичин, обидва головні урядники та урядники відділів. Значиться все було як звичайно і може не треба булоб нічого згадувати.

Однак усі приявні завважили, що ці збори були дуже відмінні від інших, а саме тим, що учасники навчились дуже багато з реферату головного секретаря, а річева дискусія та товариський прийом зблизили нас усіх до спільної праці.

Щож сказав головний секретар?

В першу чергу він пояснив зріст членства У. Н. Союзу та його майна та виказав, що наша організація займає перше місце між подібними американськими організаціями. Майже два міліонова надвишка в резерві свідчить про господарську силу організації, а сотки тисяч виданих на дивіденди, поміг молоді, допомогу старшим членам та друге свідчить, що наша організація не словами, але ділом виказує наш братський характер.

Головний секретар звернув теж увагу урядників, щоб вжити всіх зусиль, щоб зменшити суспензи.

Після реферату вивязалася жива дискусія, в якій порушено такі справи:

1) Военна клявзуля. Головний секретар пояснив, що У. Н. Союз має цю клявзулю ще з 1917 р. і вона є конче потрібна. Ці асекураційні компанії, які цеї клявзулі не мали, тепер її вводять. Це однак не значить, що хлопець, який тепер є в армії, не одержить посмертного на випадок смерти. У. Н. Союз виплатить посмертне усім воякам в часі мира. Тільки, коли смерть є спричинена в активній службі на війні, Союз посмертне не може виплатити, а тільки звертає вплачені до посмертного фонду вкладки — з 3½ відсотками.

2) Дивиденди. У. Н. Союз придержується засади платити дивиденду постійно, а не скакати вниз, як це роблять деякі компанії, які знизили свої дивиденди подекуди на 900%, як це виказано прикладами.

3) Поміч старшим членам і молоді. Виконуючи ухвалу конвенції, уряд У. Н. Союзу робить усі підготування в цьому напрямку, щоби забезпечити старших членів та дати молоді спромогу до кращої організації.

На річнім засіданню управа предложить урядови У. Н. С. свої внески.

4) Організація нових членів. Усі приявні були згідні, що найбільша і найбагатша українська організація повинна зростати членством. До січня наступного року буде працювати у Філядельфії й околиці п. Кирилюк, а в січні запроситься до ще сильнішої організаційної праці нашого організатора, п. Маланчука. Котрий відділ бажав би устроїти в себе організаційні збори, головний контрольор, д-р В. Ґалан, або головний радний С. Слободян, радо прийдуть на їх заклик.

Товариська забава. По офіційних нарадах комітет злучених відділів У. Н. Союзу міста Філядельфії запросив усіх приявних на перекуску. До застелених столів засіло поверх 40 Союзових урядників.

Було це властиво продовження нарад і дискусії над добром У. Н. Союзу. Бесідники виказувались за те, щоби поширити нашу організацію між жіноцтвом, бо чейже в 95 відсотках жінка записує дітей до організації. Попри організаторів все таки треба пригадувати членам, що кожний з них повинен приєднати хоч одного члена в рік.

Секретар Галичин згадав про культурну працю Союза та видання „Історії України" в англійській мові.

Усі приявні рішили закупити по кілька примірників та розіслати їх до усіх публичних бібліотек та визначних місцевих людей.

Делеґати з Честер, Бриджпорт, Па. та Трентону — висказали свою радість з так успішних нарад та просили зробити наступні окружні збори в їх місцевости.

Одноголосно принято це запрошення з тим, що наступні окружні збори відбудуться в Честер, а відтак в Трентоні.

Чи треба нам окружних зборів?

Так — бо вони зближають членів У. Н. Союзу та дають головним урядникам можливість бути в тісному звязку з кожною громадою та помагати їй вирішувати усі організаційні справи.

Відділи філядельфійської округи!

Перед вами 4 місяці організаційної праці — до окружних нарад в Честер! Там треба буде здати звіт. Коли треба вам помочі, зверніться до всіх окружних головних урядників, а вони радо вам поможуть.

Д-р В. Ґалан,
головний контрольор
У. Н. Союзу.

З РЕЙДУ НА МОСКВУ.—Великий будинок російської школи в Москві, розбитий німецькими летунами.

ВИКАРД СТАВИТЬ ЖАДАННЯ ДО ФАРМЕРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА 1942. РІК

Згідно з заявою Секретаря Хліборобства Викарда, буде зроблена спроба реґулювання продукції важніших фармерських виробів на рік 1942. Головно продуктів потрібних для Злучених Держав Америки та країн, що змагаються проти агресорів.

Стейтові та повітові Бюра Оборони при Департаменті Хліборобства будуть провадити кампанію за те, щоб на наступний рік збільшити зернову продукцію на 2 проценти в порівнанню з цьогорічною та на 15 процентів від пересічної фармерської продукції за роки 1924-1929.

Збільшення продукції, одначе, не буде відноситись до всіх фармерських виробів. Приміром, продукція кормових хлібів, якщо залишиться на теперішньому рівні, буде більше ніж вистарчаючою. Не очікується також великого збільшення продукції бавовни, пшениці та тютюну. Але необхідно значно збільшити безрог, яєць, кондензованого молока, сухого молока (порошок), сиру та курей. Секретар Викард заявляє, що Департамент Хліборобства буде підтримувати ціни на ті продукти до грудня 1942. на висоті не нижче як 85 процентів вартости.

Зі всіх продуктів, в яких є пекуча потреба, на першому місці стоїть молоко. Не тільки для самої Америки має збільшитись споживання молока, що є потрібним для піднесення стану здоровля громадян, але також Британія потребує величезної кількости сира, кондизованого та сухого молока. Британія потребує від 6 до 8 процентів цілої фармерської продукції Злучених Держав. Загальний експорт може піднестись до 10 процентів.

Завдання на 1942. рік вимагає найбільшої продукції в історії країни, і якщо буде досягнене, то наступний рік буде третім зряду в рекордовій продукції. В той час, як загальне відношення може бути тільки на два проценти, відживна вартість буде значно більшою, зогляду на збільшення продукції багатих на вітаміни продуктів. Умови війни і оборони ставлять все більший попит на них.

Брак фармерських робітників перешкоджає переведенню наміченого програму. Розвиток індустрії на оборону відтягнув робітників з фарм. Статистика Департаменту Хліборобства показує на 1. серпня цього року тільки 10,633,000 фармерських робітників, тоді як рік тому було записано 10,867,000. Всеж, завдяки сприяючій погоді, фармери задовольняюче справились зі своїми роботами в минулім сезоні, не зважаючи на брак фармерських робочих рук.

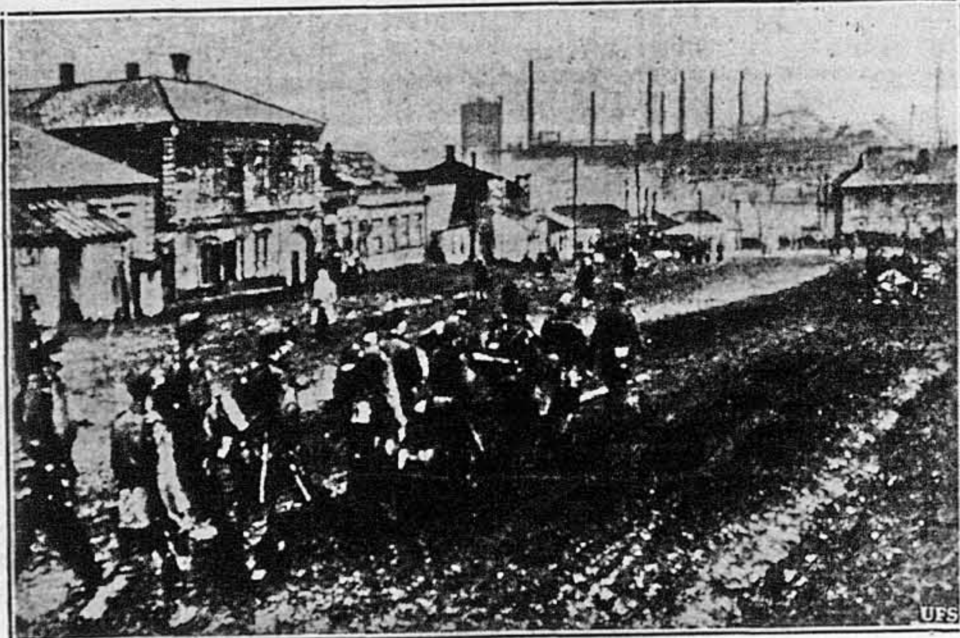
Проте вигляди на осінь і зиму для фармерів, як подає департамент Хліборобства, залишаються добрими, бо купівельна сила споживачів стоїть на високому рівні. Передбачують, що загальний фармерський прихід буде найвищим за останні 10 літ. Департамент запевняє, що запаси більшости продуктів будуть більші цієї осени і зими, ніж минулого року, та що ціни не піднеслися так високо, як збільшилися прибутки споживачів. Як вказують економісти при Департаменті Хліборобства, на одного доляра можна менше купити продуктів цього року ніж минулого, але люди мають більше долярів.

Загальна Рада, — ФЛІС.

ПОВСТАННЯ В ЮГОСЛАВІЇ

АНКАРА.—До Анкари приходять вістки з Югославії, з яких виходить, що в Югославії існує справжнє масове повстання. Окупаційні німецько-італійські власти вже знищили 20 міст, а також розстріляли кількасот тисяч людей. Проте повстання далі триває. Повстанці ховаються по горах і, щоб їх дістати, окупаційні власти уживають парашутистів.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ЗАЙМАЮТЬ ВАЖНИЙ ПРОМИСЛОВИЙ ЦЕНТР В УКРАЇНІ.—Як каже напис над цим образком, це відділ німецької піхоти вмашеровує до міста Сталіно, в південній Україні, по дорозі до Ростова, важного осередку нафтових збірників й важного промислового центру в Донецькому басейні. На дальшому тлі видно комини великих фабрик.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОЦІНЮЮТЬ ДАР У ВИДІ „ІСТОРІЇ УКРАЇНИ".

Засилаю до редакції оригінального листа, одержаного з публичної бібліотеки в Валінгфорд, куди я заслав „Історію України" М. Грушевського по англійськи. У листі сказано, між іншим, таке: „Прекрасна книжка про Україну буде цінним додатком до наших історичних книжок, ще зокрема тому, що ми досі нічого не мали з відомостей про той край, з якого походите... Думаємо, що наші читачі будуть тепер мати нагоду покористуватись отсею книжкою роками".

Згадую за це не тому, що це щось дуже важне, а щоб звернути увагу наших громадян, щоб памятали, що ми довго ждали, поки дістали щось таке, з чим можна на світ і між люди показатись. Тими книжками є тепер „Історія України" і „Богдан - гетьман України", що їх видано заходами У. Н. Союзу. Недавно мав я розмову з кількома нашими громадянами про ту справу в ріжних місцевостях і переконуюся, що з розмови **був добрий** вислід: усі вони закупили від себе по примірникови „Історії України" для бібліотек тих місцевостей, де жиють. Очевидно, що треба теж і на те памятати, що згадані вище книжки повинні бути в першу чергу в кожній культурній американсько - українській хаті.

Антін Маланчук.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Філядельфія, Па. — „Український Культурний Центр", що має у своїй програмі поширювання відомостей про Україну між американцями, замовив два примірники щойно появившоїся книжки „Богдан - Гетьман України" проф. Юрія Вернадського, як теж один примірник „Історії України М. Грушевського.

БРИТІЙЦІ ДАЛІ МАСОВО НАЛІТАЛИ НА НІМЕЧЧИНУ

Брітійські літаки, не звертаючи уваги на значні втрати в попередній дні, знов повторили масові налети на ріжні німецькі міста, а також на французькі порти, заняті німцями. Зокрема вони скидали велику скількість бомб на Есен, в якім є головні фабрики Крупа.

ОСЛАБЛЕННЯ КИШОК

(За д-ром Дуляком з Шікаго).

Багато осіб нарікає на невідповідне функціонування кишок, що є проявом їхнього ослаблення. При лікуванню такого ослаблення належить передовсім шукати за причиною. Якщо жадної причини не можна винайти, то ослаблення кишок спричинило їхнє звуження, або якась інша органічна недостача. Якщо запір є причиною якоїсь недуги, то від його усунення належить розпочати лікування.

Якщо не є відома причина ослаблення кишок, то в кожнім випадку належить розпочати лікування від уживання розвільнюючих середників і таких, що влекшують опорожнення кишок. Треба одначе вважати, щоб це були природні середники, ділаючі усмиряюче. Сильні болі, кровавлення з відхотової кишки і подражнення мочового міхуря є звичайно наслідком гострих перечищуючих середників. Належить тому скріпити мязи кишок та їх хробачкові рухи при помочі купелі і масажів.

За найшкідливіші вважати належить ріжні перечищуючі зела, бо їхній склад не все є однаковий, внаслідок чого декотрі не ділають, а ділання інших є занадто сильне, що може викликати ґрізні прояви. Також треба і це запамятати, що кожний перечищуючий середник, котрий викликує болі, є шкідливий.

Оцінка перечищуючих середників, які є в продажі, є трудна, бо між ними є злі і добрі. У багатьох випадках запір спричинює недостача руху, при одночаснім добрім стані шлунка і тоді вказане є вживати в малих давках гіркої води. У випадках одночасного ослаблення шлунка належить уникати перечищуючих середників, а зате вживати середників ділаючих безпосередно на саму кишку. До таких середників належать **кишкові** вливання, леватива або енема. До теплої води додається трохи кухонної соли або оливи.

Найважнішою однак річчю в лікуванню хронічного запору є дієта. Маслянка вважається віддавна за знаменитий перечищуючий середник. Добре ділають також овочеві компоти, котрі належить споживати два або три рази денно. Мармоляда зо сливок або фіґ, зїджена перед спанням ділає також добре. Також добрі є проти запору житній хліб і ріжні каші. Скріплювання кишок при помочі внутрішніх ліків належить виключно до лікаря, а це тому, що лиш лікар може оцінити, який лік у даним випадку є відповідний.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. When will the "drive" to sell Defense Savings Bonds begin?

A. There will be no "drive." Many people think of the Defense Savings Program as like the Liberty Loan campaigns of the first World War, which were conducted for stated periods to raise specific quotas. The Defense Savings Program is a long-range, continuing effort to stimulate the public to buy more and more Defense Bonds and Stamps month by month, and is essentially a program to promote mass saving, as well as to provide money for defense.

Q. Are Defense Savings Stamps sold at retail stores exchangeable for Defense Savings Bonds?

A. Yes. They are the same as Stamps on sale at post offices elsewhere.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

БРОНКС, Н. Й.

Кожна людина поза містом Ню Йорком обзнайомлена з дільницею Бронкс відвідуючи це найбільше у світі місто, побачить поважні зміни в українській кольонії.

Бувша протестантська церква, з просторим парохіяльним домом і гарним городом, перейшла на власність Української Православної Парохії св. Воскресення дванацять літ тому. По ревній праці громадян, котрі люблять своє рідне-святе, парохія св. Воскресення зміцнила, а найголовніше дочекалась, що Церква дуже-дуже гарно розмальована одним з найгарніших артистів.

Східний стиль добачується в малюнку усіх образів. Дивлячись на ці малюнки, здається, що дивишся на живі особи. Й ця краса Бронської Святині зфільмована на вічну памятку жертводавців.

Довгі місяці трудився артист над цими малюнками. Й нині аж душа радується, коли увійдеш до Церкви. На „День Подяки" — Тенкс Гівінг Дей, — дня 20. листопаду, відбудеться посвячення розмальованої Церкви.

Жіноча Сторінка

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЖІНОЧЕ ПОЛЕ?

Так званий Комітет Памяткової Нагороди О. Генрія оповістив свій присуд про надання ріжних нагород для авторів чотирох найкращих оповідань, поміщених в американських місячниках за минулий рік. Показується, що першу нагороду в сумі 300 долярів призначено панні Кей Бойл, другу в сумі 200 долярів Юдорі Велті, третю в сумі 100 Гейлі Савтгейт Абет, а четверту, теж в сумі 100 долярів, панні Анді Логен.

Отже всі нагороди пішли в руки жінок. Могло би здаватися, що ці нагороди були призначені тільки для жінок. Та показується, що вони були відкриті й для мужчин. Мужчини не дістали ні одної нагороди лише тому, що їх твори не дорівнювали якістю твором жінок.

Це одна з відповідей на мужчинську балачку, що жінка надається тільки до кухні й дітей.

ДЕЖ ЖІНКИ?

Від коли існує Сиракюзький Університет, від тоді на курсах „конструкції одіння" все були тільки студентки. Аж тепер зявився там студент: Роберт Шепгерд на ймення.

Недавно тому цей студент дістав першу нагороду в клясі за плянування хатньої сукні для своєї матери. Минулого лютня він дістав нагороду на конкурсі одного модного місячника на балеву сукню.

Чи не можна з того прийти до висновку, що якби мужчини бралися до ріжних робіт, які досі вважалися полем для діяльности жінок, вони повідкривали би на тих ділянках ріжні вартісні річи?

ВДОВОЛЕННЯ З ПРАЦІ.

Бюро бизнесового розсліду при Південному Каліфорнійському Університеті розглядало питання: чи вдоволені жінки зо своєї праці?

Розпитувалися 5,000 працюючих жінок preріжних звань, і на основі розпитів прийшли до висліду, що 88% працюючих жінок є вдоволені зо своїх приходів. Пересічний зарібок цих жінок виносить 18 долярів 21 центів на тиждень.

Замітно, що 92 проценти жінок, що невдоволені зо своїх зарібків, заробляє більше, ніж пересічний зарібок вдоволених жінок. Отже жінки, що мають більше, хотіли би мати ще більше.

Здається, що й в цьому жінки подібні до мужчин.

ЖІНКИ ПІСЛЯ ВІЙНИ

У „Стівенс Коледж" у Коломбія, Мезуре, відкрито триденну конференцію для розгляду ріжних питань, що відносяться до американської жінки. (Конференція називається: Американська жінка й її відповідальности).

Бесідники й бесідниці першого дня, дискутуючи над положенням жінки після теперішньої війни, згоджувалися в тому, що після війни жінка буде мати більшу свободу й більші відповідальности.

Звязування свободи з обовязками дуже замітне, бо люди, що добиваються свободи, часто цього звязку не добачують. Їм навіть інколи здається, що більша свобода означає звільнення від обовязків.

Через те є люди, які добувши свободу та побачивши, які з нею звязані відповідальности, радо потім зрікаються свободи, аби тільки звільнитися від відповідальностей.

Скільки то разів людина в життю вагається, звертає з шляху, зневірюється в свої сили, пробує що инше, щоб опісля з іншими те саме зробити! Скільки то разів нам хочеться залишити якесь діло і то перед самим його успішним кінцем! Скільки то разів ми дійсно залишили якесь діло недокінченим, хоч може декілька напружень зусиль булиб завершили його повним успіхом!

Ось тут роля жінки. Завданням її є піддержувати чоловіка морально і своєю привязаністю, льояльністю, душевною теплотою і любовю засоблятии його все новою динамікою і енергією. Потенціональна людина має в собі величезний засід енергії. Але ця енергія, через нерозумне поступовання і неупорядковане родинне життя може бути розтрачена так, як енергія води через подіравлені заставки в шлюзі. Замісць обертати млинські колеса, вона підмулює береги. Замісць творити успіхи в житті, вона спалюється на журбу, родинні колотнечі, взаїмне дошкулювання, чи навіть взаїмну ненависть.

Жінка може бути тим моральним будівничим, який ту енергію в чоловіці побуджує і справляє в напрямку взнеслих, конструктивних цілей.

Але чому чоловіки таке велике признання дають жінкам щойно на схилку свого життя?

Тому, що щойно на схилку свойого життя вони пізнають, що верхів своєї карієри могли ніколи не осягнути, якби хтось у житті не був їх постійно заохочував вперед. А тим „хтось" це власне були їхні подруги. Якби не вони, то ті нинішні знатні люди були б можливо зовсім не знатні. Вони були б не дійшли до верхів, ніхто про них не знав би, як не знає про міліони інших осіб, які мали дар добитись чогось, а не добились, бо брак їм було до цього моральних сил і витревалости.

Будучність немов темна ніч. Ми не знаємо, що перед нами. Лише на основі попередних дослідів можемо догадуватись, що перед нами є якийсь втертий і виразний шлях. Але чи він певно є, ми таки точно не знаємо, лише догадуємося і віримо в нього. Та віра дуже часто заломлюється. В темноті ми часто сходимо з правильного шляху, зазнаємо невдач і тоді думаємо, що ми в своїх передбачуваннях зовсім помилились. В таких хвилинах ми склонні себе натавровувати цілковитими невдачниками і нездарами, та назад завертати. Але ось у таких хвилинах добра і розважна товаришка життя скаже: „Іди вперед, не знеохочуйся, держись далі свого напрямку, а певно зійдеш на правильний шлях натрапиш". Послухавши її, а передовсім укріпившись новою енергією, розбудженою безмірним довірям другої особи до нього, чоловік далі вперто йде вперед, аж поки не вийде на ясну, освічену поляну й не осягне успіху.

Хіба Едізон міг напевно знати, що з його експериментів щонебудь вийде? Хіба постороннім людям в той час це не могло виглядати як діточа забавка? Хіба Форд міг знати що з його тачок, з примітивним мотором попереду, вийде така ґігантична індустрія? Во-

Жінка в Карієрі Чоловіка

Коли питати чоловіків, які щось у житті великого осягнули — кому і чому вони завдячують свій успіх, вони майже з правила відповідають, що моральній піддержці своєї жінки. Один репортер, який в житті випитував багато знатних людей про таємницю їх успіху, аж зімлів, коли від одного знатного чоловіка дістав відповідь, що він завдячує свій успіх лише власним силам.

Ось таке признання жінкам — це не пустий комплімент. В тім мусить бути велика частина правди. Знатні люди на схилку свого життя не даром повертають вдячними очима в сторону жінки, коли хтось їх запитає, які саме сили видвигнули їх на високий щабель життя.

Неоднему з нас тяжко в це повірити. Бо, що могла помогти жінка славному винахідникови Т. Едізонови? Вонаж не знала законів фізики й не мала найменшого поняття про електрику. Що могла помогти жінка Г. Фордови, не розуміючись на конструкції авт. Як може помогти свому чоловікови та жінка, яка про бизнес свого чоловіка знає менше ніж його секретарка?

Проте і Едізон і Форд і сотки інших визначних осіб на схилку свого життя з вдячністю признали чи признають заслуги своїм жінкам, а декотрі й перебільшують ці заслуги, немов би хотіли надолужити те, чого замолоду не доцінювали.

Заслуга жінки в карієрі чоловіка, з маленькими нечисельними вийнятками, міститься не в чисто фахових, наукових, знавецьких осягах, тільки в моральній піддержці чоловіка

Степи Гаврилюк.

Думки Про Українську Вишивку

Український нарід створив один з найбагатших фолькльорів Европи. Народне мистецтво належить у всіх його ділянках, чи то буде ноша, меблярство, килимарство чи вишивка, до дуже оригінальних і характеристичних проявів артистичного хисту українського народу.

Оглядаючи нашу народню вишивку в житті чи в музею, подивляємо її артистичні вартості.

Колиб, говорячи про мистецьку культуру нашого села, поставити питання:

1) Як високе є чуття краски українського народу?

2) як високе є чуття лінії і пропорційности?

3) Які чинники могли шкодити ці чуття?

4) Як сильна є культурна могутність українських етнічних груп? — то відповідь на ці питання знайдемо, розглядаючи саму українську вишивку.

Здається, що саме походження вишивки є візантійське. Існує ряд візантійських мозаїк, яких особи мають на рукавах сорочок окраси, що так орнаментом, як і положенням дуже схожі на вишивки. Таку мозаїку має церква Сан Віталє в Равені (6. вік по Хр.). Постать цісаревої Теодори має на рукаві прикрасу, дуже подібну до вишивки. Вишитий рукав має також ангел з Благовіщення з нерушимої Стіни Софійської Катедри в Києві. Збірка візантійсько-українських ікон „Національного Музея" у Львові зберігає багато творів, на яких одяги святих вишивані. (Христи Вероніки, сорочки Христа-дитяти і т. д.).

Однак, не зважаючи на це, щоб не лежав початок української вишивки, нинішній її високий рівень є безумовно заслугою української школи. Що кидається в вічі, оглядаючи народні вишивки, це факт, що в них народня артистка майже ніколи не намагається бути реалісткою. Їй ніколи не залежить на тому, щоб дати у вишивці ростинний мотив, вірну копію природних ліній і кольорів. В українських вишивках переважає гін до стилізації. Цей гін до стилізації і відсутність бажання фотографічно копіювати природу (брак намагання тіньовати мотиви, держатися їх натуралістично, придержуватися природних красок властивих взятому з природи мотивові, як „рожі" „дубовий лист" чи „вербовий лист" — свідчать про велике мистецьке знання народньої артистки, що не конче мусить вести себе природі за руку, творячи, як вона творить, але, відчуваючи мистецькі ефекти ліній, знаючи права гармонії красок і пропорцій площ, творить мистецтво, що обертається в сфері абстракту й зближається своїми вартостями до музики й архитектури. А це свідчить про високу культуру народу.

Що поза правдоподібними впливами візантійського декоративного мистецтва, яке мусіло мати вплив на нашу вишивку, найбільше завдячує ця ділянка мистецтва власному хистові народу, свідчать назви вишивок.

Взори мають такі назви, як „барані роги", „рожі", „метелики", „вербовим листом", „вовча лабка", „конюшинкові", „яблінкові", „мачкові", „павукові", „ягідкові", „котячі лабки", „українські з виградом" і т. д. Назви вказують недвозначно, що народня артистка брала з природи свої мотиви, перестилізовуючи їх.

Крім мотивів, яких підставою є рістня і в меншій мірі звірячий світ, маємо в вишивках також геометричні взори з назвами „кривульчик", „хрестикові", „звізди", „кнігинкові", „рідкі", „нумерові" і т. д.

Барвні ефекти вишивок нераз незвичайно смілі і несподівані. Лінія звичайно ведена цікаво і зі знанням лінійних контрастів. Пропорції декоративних площ по мистецьки відчуті. Все разом дає мистецькі твори, що дуже додатньо свідчать про культуру народу.

В вишивках проявляється також культурний звязок українського народу і його нераз далеко від себе віддалених етнічних груп. Є взори, що так само, як на Великій Україні, існують на Покуттю й Гуцульщині. (Напр. взір „звізди" або „українські з виноградом"). Взір „барані роги", що існує на Покуттю, є також в Карпатській Україні.

Відносно народніх вишивок, треба підкреслити цікавий факт, що рисунок давнього взору, вишиваний в багатьох селах, дуже мало зміняється; однак кольорит майже все інший.

Дальше цікаве є, що кожне село доходить до власного, відрубного кольориту своїх вишивок. (Напр., в Космачі кольорит є жовто-золотавий, в Балинцях рубіновий і т. д.).

Аналіза мистецьких елементів української вишивки дозволяє заключити, що:

1. Візантійські впливи відбилися в українській вишивці. 2. Що велику ролю відограв у вишивці власний хист народу і йому передовсім завдячуємо високий рівень цеї ділянки нашого мистецтва. 3: Що рисунок вишивки (переданий з покоління в покоління) мало зміняється, а кольорит стало. 4. Що кожне село змагає до власного кольориту. 5. Що ці самі рисункові мотиви можна стрінути на далеких від себе етнографічних землях України.

...ні вірили в це, але досконалої певности не могли мати. Та віра внаслідок ріжних перешкод нераз заломлювалась. Нераз їм хотілось завертати. Але їх жінки спинювали їх і знов направляли на правильну, хоч невідому дорогу. Хіба тепер вони перебільшують, коли кажуть, що свій успіх всецілло завдячують своїм жінкам?

Для контрасту можна навести, що деякі жінки виконують цілковито протилежну ролю. Вони не побуджують своїх чоловіків до великих чинів, тільки їх ще знеохочують. Вони не вилекують в чоловіків енергії, завзяття і віри в їх спосібности, тільки ту енергію, запал і віру підривають, розтрачуючи їх на дрібниці, суперечки, дошкулювання, чи увагу на себе самих.

З другого боку треба підкреслити і те, що великий вплив на ту ролю, яку супроти чоловіків відограє жінка, мають також самі чоловіки. Бувають випадки, що чоловіки в своїй зарозумілости відкидають ролю жінки як моральної помішниці, а згори накидають їй ролю служниці, чи джерела поверховної розривки. Та в таких випадках вони сами на тім найбільше тратять.

Бути доброю жінкою — це мистецтво над яким варта жінкам застановлятись, його поглибити і йому присвячувати ціле своє життя.

ТАРЗАН, ч. 440. Відважна пересторога.

„Я знайду спосіб, щоб її тобі відобрати", Вільєно погрожував Ґуйонови. „Вона ще буде служницею в домі Вільєна".

Тарзан прислухувався тій розмові. Мова тих воїнів була подібна до одного діалекту, що він його знав. Тепер Тарзан закликав:

„Я скоро прийду там до вас, щоб ту дівчину забрати. А коли котрийсь із вас її затронить, своїм життям відповість перед Тарзаном".

Вояки голосно з тих слів засміялись. Бо коли хтось раз попаде в їхню столицю, то хіба якась ціла армія звідтам його вирятує.